

ПОЛИЦИЈА

БРОЈ 3

1 НОВЕМБАР 1910 ГОД.

ГОДИНА 1

Издази сваког 1 и 15 у месецу

Цена му је до краја године 2 дин.

Стан уредништва: Карађорђева 69.

Власник и одговорни уредник:
Васа Лазаревић

Полицијско-Криминална књижница Управе града Београда

Од пре кратког времена почела је Управа града Београда да ствара стручну полицијско-криминалну књижницу, која сада већ броји на 200 дела на српском и страним језицима, нарочито на немачком и француском језику.

Та умесна одлука Управина нагнала нас је, да се мало више позабавимо овим питањем.

Сваки од нас, несумњиво, верује да су стручне књижнице и корисне и преко потребне свакој струци, у којој се мисли на њено унапређење, па тако је несумњиво и у нашој струци.

Наши полицијски чиновници чак више осећају ту потребу за стручним образовањем, јер су они врло често упућени, да самостално врше многе и многе полицијске послове, који, и по својој важности и по компликованости, неопходно изискују велику претходну спрему.

Међутим, услед оскудице стручних дела на српском језику, нашим полицијским органима мало се пружа прилике, да своје стручно образовање усавршавају и куповином страних књига.

Ту оскудицу треба да попуни ова књижница, која је за београдску полицију, у толико више, оправдана, што у њој има на 50 полицијских, већином универзитетски образованих чиновника, који се у току времена растурају по унутрашњости, да би уступили места другима.

Књижница још није приступачна полицијским чиновницима. Наше је мишљење, да би је одмах требало ставити на расположење свему полицијском особљу. Чак налазимо да би она

требала на згодан начин, с времена на време, да подстрекава наше чиновнике, да се више интересују читањем и теоријским усавршавањем.

Колико би корисније било, и у колико би лепше забаве могли да нађу наши дежурни чиновници по квартовима, када би, уместо сваке друге забаве, читали поучне књиге с тако драгоценом садржином.

Наши правнички часописи и друге правничке публикације, које су заступљене у њој, биле би такође врло погодне за читање и на тај би се начин млађим колегама пружила и једна уштеда, да се не морају претплаћивати на часописе за свој рачун.

Познавајући ревност и амбицију већине наших колега поуздано се надамо, да ће се добри плодови ове корисне новине осетити у најкраћем времену.

Но, кад је реч о овој књијници, не можемо да пропустимо, а да не проговоримо и о књијници Управиној и за сва остала дела и издања, која се штампају у свима београдским штампаријама.

Дуги је низ година како Управа града Београда, на основу закона о штампи, добија за своју књијницу по 1 примерак свију штампаних дела и новина, поред друга три примерка за народну књијницу. Тај примерак даје се Управи као цензурној власти, према чем се претпоставља, да он мора бити сачуван за сваки евентуални случај.

Од ових књига Управа је почела стварати своју књијницу, која би, да је среће, сада требала да има *неколико десетина хиљада књига и свезака*. Међутим, и ако су те књиге и новине редовно долазиле и на њих давати појединцима реверси у књијници није сачувано до данас ни 15% књига, рачунајући њихов укупан број према добивеном извештају из Народне Библиотеке, да се у Београду годишње штампа на 2—3000 свезака најмање.

Да је цео овај дуги низ година Управа обраћала пажњу, имала би до сада врло лепу и богату колекцију књига и повремених часописа, који би полицијским органима и сада и у будућности били од драгоцене користи, јер би међу њима било и много књига и часописа правничке садржине.

Са жаљењем морамо констатовати да је о тој књијници вођено рачуна само пре неколико година, када је издата

нарочита наредба о чувању и сређивању књига у њој, и када је ради тога вођен и нарочити каталог књига.

Од тога времена тамо се не води стално ни списак књига што их прима Управа, и на које издаје реверсе, нити има комплетних дневних и периодичних листова. Нема чак ни списка свију новина, које излазе у Београду, да би се знало да ли јој све долазе на преглед.

Што је, пак, најкарактеристичније Управа нема у њој ни комплет „Полицијског Гласника“ од почетка његовог излагања и ако он служи као једини лист, из којег се ми извештавамо да ли је кадгод објављена потерница противу које личности и када! Тај је исти случај и са „Српским Новинама“ које Управа добија и претплатом и по закону о штампи.

За полицијску књижницу Управа је била принуђена да купи многе године „Гласника“ и скоро све правне књиге и коментаре.

Крајње је време да Управа прекине с досадашњом праксом која иде чак и до злоупотребе, и да у овом погледу предузме друге, строже мере, којима би се стало на пут том очитом штећењу њених интереса, и материјалних и моралних.

Узгред додајемо, да све веће полиције на страни имају књижнице, у којима око књига раде нарочити службеници.

У књижници париске полиције има 4—5 чиновника, а у берлинској 3 чиновника. Њихови полицијски чиновници редовно се служе књигама из ових књижница и имају права, чак да захтевају, да им се набави и која друга стручна књига, која би им потребовала за читање.

Један корак напред

У последње време много се код нас говорило и писало о том да се од полиције одузму судска ислеђења кажњивих дела и судска извршења.

То је неколико пута покретано и у Народној Скупштини, а сад је г. Министар Правде спремио и законски пројекат. Пред Народном Скупштином налази се већ предлог закона „О српским или градским судовима“.

По том предлогу установљавају се срески или градски судови као надлештва са овом надлежношћу:

- 1) да истражују злочине и преступе;
- 2) да извршују решења и пресуде првостепених судова и Апелационог Суда;
- 3) да извршују решења првостепених судова која су изречена по закону о таксама, по закону о накнади штете причињене паљевином, по закону о старатељству и другим специјалним законима;
- 4) да извршују пресуде изабраних и духовних судова;
- 5) да извршују пресуде Берзанског суда;
- 6) да извршују решења и пресуде свих административних власти по новчаним осудама;
- 7) да извршују забране покретности, притворе дужника и обуставе;
- 8) да извршују решења првостепених судова по течајним масама (пописе, продаје и др.).

Као што се из овога види, оно, што је досад био главни посао полицијске власти, и што јој је највише одузимало времена, одузима се од полицијске власти и предаје се Суду. За необавештена човека одмах искрсава питање: па шта ће после радити полицијске власти, нарочито, да ли ће остати овакве какве су?

Кад се изврши ово одвајање послова, како се предњим законским предлогом тражи, полицијске власти отпочеће вршити свом снагом чисто полицијске послове, оно, што је, у ствари, главни задатак њихов и, што им је и досад било додељено разним законима, а што полицијске власти досад или никако, или бар нису онако како треба вршиле.

О том, шта полиција треба да ради, и шта она у другим уређеним земљама ради, дало би се много писати. Ту долази, на првом месту, јавна безбедност и првенствено спречавање да се кривична дела не догађају; питање о јавном реду и миру; чување народнога здравља; чување јавнога морала и још много и много других ситних питања и закончића који се данас заповстављају зато што полиција мора да врши и ислеђења и извршења, те послове који су чисто судски и које судови треба да врше.

Примера ради овде ћемо навести само с коликом се код нас равнодушношћу врши пријављивање становника и кон-

тролисање странаца и путника. Тај посао тако се неозбиљно ради да није никакво чудо што од њега немамо никакве користи, и што је он још једнако загонетан и службеницима, који га узгред, уз други посао, врше, и грађанима, који због њега често пута бивају кажњавани.

А сасвим је природно, да, кад се подела послова буде извршила, полицијске власти овакве какве су данас не могу остати. Оне се морају изменити. Београдска полиција, на првом месту, мора претрпети измене, чим се установе још два суда: један за извршења, а други за ислеђења, као што је то предвиђено пројектом. Сама подела полицијских послова мора се одмах извршити и концентрисати друкче, па према томе удешавати и квалитет и распоред особља.

То је оно, о чем се упоредо са законом о среским или градским судовима мора размислити и благовремено уредити, те да и од нових судова и од полицијских власти буде оне користи, која се од њих с правом има да очекује.

Дан.

Распознавање лица помоћу отисака прстију

Коме се још није догодило, да га је нека страна личност ословила као свога познаника, или опет он лично некога отпоздравио као свога пријатеља, извињавајући му се после тога и наводећи сличност ословљеног лица с неким својим пријатељем. То је све лако кад се дешава у приватном животу, али колико тешких и непријатних последица има та обмана у служби криминалне полиције, где је жртва те обмане изложена често и највећим непријатностима. Па, и те обмане, које се дешавају код полиције или код суда већином долазе од публике.

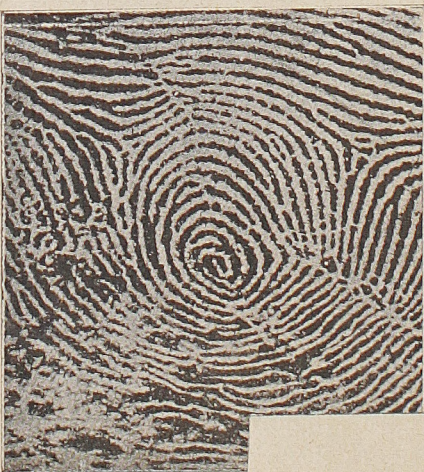
Познати иследници и криминалози посвећују велику пажњу већ дужи низ година питању о распознавању личности, том најважнијем проблему психологије исказа сведока. Њихова су истраживања на крају успела да пронађу такве методе за распознавање, које су у могућности, да у том случају отклоне забуну. А да таквих заблуда заиста има, најбоље ће показати неколико примера, који су нашли места и на интернационалној изложби у Дрезди прошле године и које је Д-р Шнајкерт из Берлина, по коме ове ретке исписујемо, тако лепо истакао.

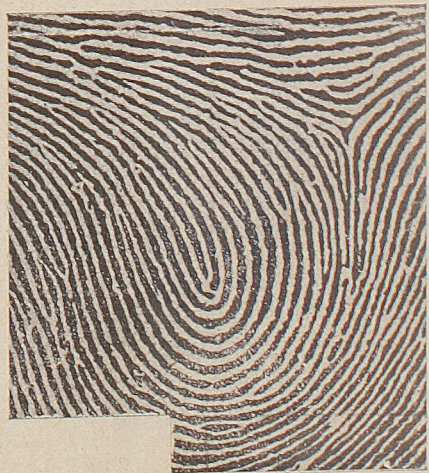
Слика 1.

Слика 2.

Слика 3.

Слика 4.

Слика 5.

Слика 6.

Слика 7.

Слика 8.

На питање да ли су личности на сликама 1. и 2. идентичне или не, сигурно ће већина читалаца одговорити да су идентичне, док ће, међутим, за лица на сликама 5. и 6. рећи обратно.

Ту обману и неверно распознавање проузрокују извесне споредне сличности које у толикој мери утичу на очи посматралаца да се на први поглед могу преварити.

На поменутих сликама 1. и 2. представљене су разне личности, а на сликама 5. и 6. једна иста.

За стручњаке и искусне полицијске чиновнике ови случајеви не могу дати повода за заблуду и не причињавају никакве тешкоће. Користећи се најмодернијом методом за констатовање идентитета — отисцима прстију, они тим одстрањују сваку могућну заблуду. Слика 3. представља увеличани отисак палца личности са прве слике а слика 4. представља отисак истога прста личности са друге слике.

Велика разлика у облику папиларних линија на тим двома сликама на први поглед несумњиво уверава сваког о њиховој неидентичности.

Међутим, истоветност фигура папиларних линија на слици 7. и 8. несумњиво утврђују да су слике 5. и 6. чије су то фигуре — једна и иста личност.

Ако би сад изближе истраживали поједине знаке сличности и различности код њих могли би да пронађемо доста њих које се иначе на први поглед не могу видети.

Као што се зна научне су методе и помоћна средства за распознавање извесне личности: фотографија, дактилоскопија и антропометрија.

Као што се из ових примера види, фотографија у извесним случајевима отказује своју послушност, а има случајева да се и антропометрија показује као неподесна за ту сврху. Међутим, дактилоскопија, као што се и из овог примера види, даје несумњиви доказ при идентификовању у сваком случају.

Колико је драгоцену употреба ове методе у криминалној полицији довољно је кад се помену велике заблуде у случајевима констатовања идентичности код лешева чак и од најближих чланова породице и кад се имају на уму силне заблуде сведока при распознавању и у најкрупнијим делима.

Ми ћемо овде поменути само један случај из наше криминалистике, у коме је дактилоскопија на лак начин могла расветлити цео проблем, који је и данас остао потпуно нерешен.

Када је прошле године извршено познато разбојништво над талијанским трговцима близу села Марковца нађен је после кратког времена у околини један непознати леш, за који је иследна власт држала, да мора бити леш једног од тих непознатих разбојника. Како је сâм догађај изазвао сензацију и буру код целог јавног мњења услед угрожене безбедности у земљи и према странцима — наравно да су употребљена сва средства да се утврди идентичност тога леша. Ради тога долазио је и фотограф из антропометријског одељења и можда и који други експерт. Резултат те истраге био је да је леш закопан *под сумњом* да ће то бити леш оглашеног хајдука Јована Кобиљца, сина познатог хајдука Петра Кобиљца и хајдучице Миље, који је раније био осуђиван за разна дела и кога су у одељењу већ мерили и узели отиске прстију.

Требало је да прође читава година дана, па да остали похватани разбојници, код иследне власти, признаду, да је тај леш био заиста хајдука Кобиљца, и да иследна власт после толико времена поново нареди ископавање леша, ради утврђивања идентичности. Разуме се, да је сада било доцкан за такво констатовање и ствар је остала доказана више према исказу сведока но по другим позитивним знацима.

Да су њак још првога дана од тога леша узети отисци прстију и да су они ујорешени са његовим отисцима, које је имало антропометријско одељење, још тада би се позитивно знало, да ли је то леш Кобиљчев или не, и да ли би доцније при даљој истрази требало рачунати с тим фактом.

Полицијске школе за више стручно образовање

Италија и Швајцарска прве су државе које су установиле нарочите школе за јачу спремину и стручно образовање својих полицијских чиновника за вршење службе.

По одобрењу министра унутр. дела одржан је 1902 год. *први пут у Риму* тромесечни полицијски курс за упознавање научне полиције. На томе курсу било је тада 34 чиновника.

Та школа научне полиције била је основана у циљу обучавања чиновника јавне безбедности о примени модерних и

научних метода у вршењу своје деликатне дужности. Њен је крајњи задатак, да се примењују све нове идеје из антропологије, психологије (нормалне, патолошке и криминалне), социологије, судске медицине, физичких и природних наука у разним функцијама полицијским у циљу проналажења и утврђивања кривичних дела, као и њиховог надзиравања и спречавања.

Материјал ове школе подељен је у четири одсека. Сваки такав одсек обухвата ове предмете:

- 1., Антропологију и примењену психологију,
- 2., Судска истраживања;
- 3., Утврђивање идентичности; и
- 4., Судску фотографију.

ОвOME су доцније додата два допунска курса: за административну полицију и кривично право с поступком у примени.

По правилнику о полицијским чиновницима и органима јавне безбедности, који је одобрен указом од 20. августа прошле године, постао је курс научне полиције обавезним за свакога онога, који би желео да постане активни чиновник у њиховој полицији. Трајање курса утврђено је на три месеца.

Од постанка до данас одржано је 8—9 таквих курсева. До краја прошле године прошло је кроз школу 494 полицајца.

За последње две године одржано је у тој школи још и неколико елементарних курсева за утврђивање идентичности код лица. Те су курсеве посећивали разборитији варошки стражари, чувари казнених завода и органи јавне безбедности. Ова предавања била су увек очигледна, а теорисања је било само у толико, у колико је било најпотребније.

Од 1904 године установила је школа у римској квестури (полицији) и службу за фотографисање и описивање криваца по дактилоскопском систему. Од тога времена до данас има она још 19 својих подбироа, по провинцијалним полицијама и по већим граничним тачкама, с потребним фотографским материјалом, и осталим справама за идентификовање и судску полицију. Ти су подбиروي у: Ђенови, Вентимиљи, Турину, Милану, Венецији, Удини, Падови, Болоњи, Риму, Неапољу, Бари, Месини, Катанији, Палерму, Каљарији и т. д.

Сви ови подбиروي шаљу у римско централно одељење по један картон свију идентификованих лица.

Идентификовање се врши по дактилоскопском систему,

само што на њиховим картонима има и неколико личних података више но у другим земљама.

Шеф ове школе је професор римског универзитета д-р Отоленги, чије ново капитално дело приказујемо у овоме броју.

Његовим настојавањем школа је добила глас најбоље школе те врсте и не постоји више сумња, да ће она бити једна од најкориснијих установа у погледу побољшавања полицијског кадра у Италији, и у погледу уздизања њихове полиције на степен тако исто модеран и савршен као и друге полиције које за сада уживају реноме најмодернијих полиција.

На швајцарском универзитету у Лозани одскора је установљена школа за изучавање полицијских наука. Њен је оснивалац и предавач Dr. Reiss професор на Лозанском универзитету, који је познат са многих својих дела о научној полицији.

Његов је научни план подељен у пет делова и то :

1. део: *Практично знање о злочиначком свету*: навике, начин живота злочинаца, тетовирање, проституција и злочинства, трик професионалних злочинаца да прикрију своја имена и избегну поновно познавање, шатровачки говор итд.

2. део: *Крађа и Убиство*: разни случајеви крађа и специјалитети крађа, познавање алата, који се употребљавају при крађама и при обијањима, крађе извршене без алата, крадљивице, убиства, познавање инструмената употребљених при убиству, познавање рана, прављење увиђаја на лицу места помоћу цртања и фотографисања, упознавање са отисцима прстију, ногу и крвним траговима, утврђивање трагова злочиначких средстава, вршење претреса и т. д.

3. део: *Фалсификати*: фалсификати рукописа, сравњивање рукописа, прављење лажних новчаница, отварање писама од вредности, тајна писма и писма писана по апсанама, прављење лажног новца, научне методе за проналажење таквих фалсификата, ток ислеђења код прављења лажног новца итд.

4. део: *Методе за констатовање идентичности*: Дактилоскопија, антропометрија, живе слике, лични опис итд.

5. део: *Организација модерне полиције*. Његова су предавања праћена и практичним вежбањима. Проф. Reiss помаже тамошњој полицији у сваком знатнијем криминалу који се догоди у вароши или њеној околини. У крупнијим случајевима ни полиција ни иследни судија ништа не предузимају, док

и њега не зовну да као експерт проналази трагове кривичнога дела.

Прошле године, на његовом курсу, била су три ученика, али сада их је, по свој прилици, више.

Његову школу посећује сада и г. Душан Алимпић, инспектор Министарства Унутрашњих Дела.

Нама нису познате друге школе оваквога обима и трајања ни у једној европској држави.

У париској полицији постоје шестонедељни курсеви, с времена на време, у Бертијоновом одељењу за идентификовање, али ти курсеви су највише за то да слушаоци науче мерење и описивање криваца.

У Немачкој има такође повремених курсева, али је и њихово трајање краће и њихова сврха ограниченија. О њима ћемо други пут говорити.

Код нас, као што сви знамо, није било ни појединачних предавања а камо ли курсева, на пољу полицијских наука. Чак није одржан ни један курс за поучавање полицијских чиновника у мерењу по Бертијоновој методи, као што је законом од 1905 год. изрично напоменуто.

Ми, међутим, верујемо, да би се лако створиле могућности за одржавање повремених полицијских курсева с програмима у ранијим поменутих школама, и да би такви курсеви били од неоцењене користи по наше полицијске чиновнике ма они, по времену, и у пола трајали. Нарочито нашим младим колегама из Београда, који су већином врло млади чиновници, тек из школе изишли и оним колегама који нису имали прилике да студирају на коме универзитету, такви би курсеви били веома потребни и драгоцени. У Београду имамо на 30 писара, и од њих најмање 15 њих могли би походити такве курсеве, а за толики број могао би се установити и засебан курс. Наставника за то било би, без сваке сумње, лако наћи. Сада је знатно повећан број полицијских виших чиновника, који су студирали ове ствари и овде и на страни, и који би у стању били да се посвете овим пословима. Међу њима не познајемо ни једнога, који не би с пуно љубави и труда прихватио предложени му задатак у интересу струке.

За сада се задовољавамо да истакнемо идеју, а ако она буде наишла на одобравање код колега, проговоримо доцније о њој детаљније.

О осветљавању приликом претреса и истраживања по локалима

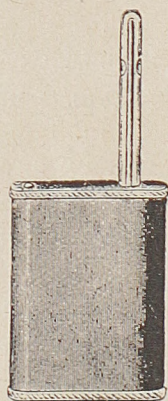
Сваки полицајац зна од колике је важности и најмања ситница у истраживању каквог злочинства. Најмања мрља, пруга, оструготина, отисак прстију и небројено других ситница могу га често навести на најдрагоценије закључке. Свакојако, да је то веома дангубно, често и узалудно, јер су баш најважнији трагови готово редовно скривени онамо, где им се нико и не нада. Некад се, пак, могу опазити само микроскопом, фотографијом или каквом хемијском реагенцијом. Па, опет се они чешће могу и голим очима опазити, али само — *ако су нарочито осветљени*. На ово се последње до сад веома слабо обраћала пажња, тако да се дешавало, да се веома важни трагови налазили тек код другог или трећег прегледа, било каквим случајем и нарочитим, с планом изведеним тражењем. Колико ли је случајева било, у којима су ти трагови, уопште, остали неоткривени! Изгледа да су ти случајеви код тако званих ситнијих злочинстава чешћи него што се то и помислити могло. Како се често, приликом истраживања важнијих *сopra delicti* (знакова злочинства), услед слабе светлости може лако да превиди: неко дугме, неко парче хартије, платна или тако нешто, па тек код поновног претреса да се нађе!

Ето, зато морају криминалисте у свима случајевима, у којима има нешто да се види, било полицијски прегледа или нешто судски уочи или претресе каква просторија, да се побрину за згодно осветљење. Понекад је потребно да се простор, који се прегледа, потпуно и што јаче осветли. Често, пак, нарочито онамо где су потребне финије сенке, као што је то код крвних трагова, потребно је да светлост пада под нарочитим углом. Па, ипак, и код таквих случајева често тек други или трећи преглед донесе неких резултата, а како ли је тек онда, где други и трећи преглед није ни вршен!

Разуме се да је дневна, сунчана светлост понајзгоднија за те ствари. Али, да ли је она и онда довољна кад треба посматрати „некретљиве“ предмете, разне одаје, дворнице, магацине? У тим случајевима предмети нису *никад* довољно освет-

љени, јер чак и на најсветлијој тачки пада зрак под углом, тако да је често немогућно да се опазе финије огреботине, крвни трагови. Ето, ту се морамо помоћи „вештачком“ светлошћу.

На прво место долази свако обично огледало. Оно ће омогућити да светлост пада под којим се хоће углом, и да осветли и она места, која нису довољно осветљена. Најбоље је издубљено огледало, које уједно повећава и саму јачину светлости, ма да је често и свако џепно огледало довољно. Леп пример за ово пружа овај случај: Неки ловци пуцају на срндаћа и учини им се да су га ранили. Дошавши до места, где је био срндаћ, нису могли да опазе никакав траг, по коме би утврдили, да је срндаћ заиста био рањен. Светлост, која је падала кроз шумско лишће, била је тако неједнака, да је било искључено свако систематско истраживање. Досетљивошћу једнога од тих ловаца, — био је полицајац, — помоћу једног малог џепног огледала

Слика 1.

испитана је тачно целокупна кора на дрвету и — откривено неколико крвних мрља! Овде се тицало само једног рањеног срндаћа, али је резултат оно, што је главно, остао исти.

Кратких, зимских дана, кад је време магловито, не само што се никакав локал не може да прегледа без вештачке светлости, већ је и напољу тешко вршити прегледе. А шта да кажемо кад се многи важни прегледи морају ноћу да врше! У таквим приликама и досад смо се служили вештачком светлошћу, али само како? Најобичнији је онај случај, у коме се прегледу не придаје велика важност. У тим случајевима просто се кресне палидрвце, два, три, четири, па тако док се цела кутија не испразни. Колико ли би се овоме могло да примети! Разуме се да је ту искључен сваки систематски преглед. Много су zgodнији били они прегледи јасном петролеумском лампом.

Међутим, за криминалне циљеве још су угодније и још много практичније ацетиленске — велосипедске лампе. Оне јако светле, угодне су за ручну употребу, тако да се њима може да осветли сваки кутић, што је често веома важно при откривању крвних мрља и других трагова. Како њихова светлост не зависи од времена, могу се лепо да употребе и у отвореним просторијама.

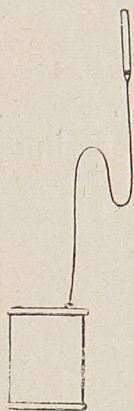
Често ће zgodно да послужи и електрична џепна лампа, која се од пре неколико година продаје по трговинама. Истина, светлост јој је слабија од ацетиленске, али је опет zgodнија за џеп. Нека буде узгред и то поменуто, да су те лампе својом zgodном употребом у новије време нераздвојни део опреме свију обијача станова и каса од заната. Трошкови пак око њене набавке су веома мали. Мала пљосната лампица облика, као што то показује сл. 1. може да се купи за два-три динара.

Свакојако, да батерије коштају мало скупље, пошто се код јаче употребе брзо троше. Али и оне су, сваким даном, све јевтиније.

Њихову је вредност знатно повећао полицајац Ерих тим, што је набавио један мали помоћни инструмент тако звану „грласту лампу“. Она се састоји, као што се то може лепо да види из саме слике, из једне стаклене цевчице, чији један крај служи за осветљење, докле је другим ушрафљена за саму лампу. Ширина је исте цевчице 1 см. у пречнику а дужина 10 см. Та справа сама по себи је намењена специјално за лекарске прегледе оних делова, који се обичном светлошћу не могу довољно до осветле.

„Грласте лампе“ могу да послуже на осветљење најужих рупица и најскривенијих кутића. Чак се и веће рупе на кључаоницама могу овим лампама да прегледају. Исто тако и пушчане цеви, пећи, разни намештај, рупе у земљи и сва она места, у које не допире обична дневна светлост. Полицајац Ерих је ову лампу двапут употребио и у званичној дужности.

Једног мутног, фебруарског дана, требало му је да изврши преглед једног места, да утврди количину и распростирање крвних мрља — један је човек био убијен ударцима по глави. Помоћу „грласте лампе“ пошло му је за руком да на више места нађе крвне мрље, па чак и тамо где се иначе никако нису дотле ни виђале, шта више, и на браон полираном кревету и на неким браон јапанским лепезама, које спрам дневне светлости не показиваху ни трага од крви.

Слика 2.

У другоме опет случају тичало се једног путничког куфера, који је био својина неког непознатог злочинца. Куфер је већ једном био прегледан и изгледало је да у њему нема ничега. Истина на зидовима бејаше прикуцано много клинаца, али то је служило само за тоалетне предмете, флашице с мирисом и т. д. Кад је употребљена грласта лампа нашле се још неке ситнице: кутијице за струготине, једна етикета и један страни патрон. Као што се види све саме ситнице, али такве, да су могле много припомоћи да се и сам сопственик куфера ухвати.

У последње време пуштен је у саобраћај и други модел лампе с грлићем, која у много случајева чини још већу услугу. Код ове је лампе цев на $\frac{1}{2}$ мет. дугачкој врпци, која је својим другим крајем ушрафљена за лампу. Овај модел (сл. 2) омогућава дубљи поглед у цеви, узане шупљине и њима сличне предмете.

(Archiv für Crimin. und Antreopol.)

О пријему жандарма у полицијску службу

(Свршетак)

IV

Докази о владању кандидата

По нашем закону о жандармерији довољно је да кандидат поднесе уверење општинског суда о добром владању или војно уверење, ако се непосредно из војске јавља, па да буде примљен као кандидат, који по владању и осталим моралним особинама може бити чувар реда и безбедности — чл. 12. тач. 3.

По закону о општинама сматра се, да је сваки грађанин, који није осуђиван за бешчастећа дела, доброг владања. Уверења, дакле, каква тражи наш закон, могу бити доказ само о томе, да ли је кандидат осуђиван за таква дела или не. То, међутим, ни изблиза није довољно за остале моралне особине које су такође од особитог значаја за способност кандидата за ову службу. Јер, ако је он наклоњен пијанству, коцкању и другим сличним пороцима, не може и не треба да буде примљен у жандармерију, као ни они, који су осуђивани. А из таквих уверења за ове особине кандидата не можемо ништа сазнати.

Није потребно да нарочито истичемо још и то, да таква

уверења нису довољан доказ ни о томе, да ли је кандидат осуђиван или не. Искуство нам је за то најбољи доказ. Има небројено примера, да су кандидати поднели уверења о добром владању, а у служби се за њих сазнало, да су добри, али само за казамат, а не и за жандармерију.

Познат је већ скорашњи пример, да је ађутант жандармеријске команде пуким случајем наишао на једног жандарма, који је тражен по делу разбојништва, и ако је при пријаму у службу поднео уверење о *добром владању*. Други је опет дуго служио у жандармерији, док се није сазнало да је одговарао за хајдучију.

Овакви се примери сигурно не би могли десити, када би се на други, рационалнији, начин проверавало владање и остале моралне особине кандидата.

Раније смо изнели формулар по ком бечка полиција сазнаје и проверава особине кандидата. Из оних питања и начина како се прибавља одговор, види се с каквом се пажњом и озбиљношћу приступа сазнавању кандидатових особина. Исти је случај и код осталих уређених полиција. Свуда се с највећом обазривошћу проверавају моралне особине кандидата, пре но што буде примљен у службу, и свуда се ти подаци прибирају преко среских државних власти, којима се шаљу формулари с питањима и упутством како да се добаве потребни подаци. Сем података о особинама кандидата скоро све полиције траже податке и о родитељима и жени кандидата, како би се на тај начин утврдило да ли је кандидат из честите фамилије или не.

У Лондону се поред тога тражи да кандидат приведе два честита грађанина, који ће написмено потврдити, да, као познаваоци кандидата, нису ништа рђаво о њему чули, и да сматрају да се може примити за жандарма. Комесар полиције има да потврди: да оба грађанина познаје, да ли им се може веровати и да ли је што рђаво за њих чуо.

Прибирање података о владању кандидата на овај начин даје довољно гаранције, да ће се у службу примити само они, који по свима својим особинама заслужују да им се може поверити одржавање реда и сигурности. За то треба овај начин и усвојити, а досадашњи напустити.

V

Услови у погледу здравља и старости

У погледу здравља тражи се по нашем закону да кандидат испуни исте услове као и за пријам у војску — стални кадар — чл. 12. тач. 5.

Кад се има на уму, да се у стални кадар примају и они, чији обим прсију није већи од 78 см. а висина 150 см., онда је лако увидети да је и овај услов непотпун.

Према природи службе, жандарм је у положају да врло често физичком снагом савлађује изгреднике. Какви се резултати, међутим, могу очекивати од једног недовољно развијеног и слабог жандарма, који неће бити у стању да савлада ни једног обичног шатровца? Довољно је само ово нагласити, па да се увиди непотпуност нашег законодавства. Али то није све. Има још пуно других момената, које треба имати на уму, кад је у питању здравственост кандидата. Из формулара бечке полиције, који овде износимо, види се шта се све тражи у погледу здравља, кад се врши преглед кандидата.

У Лондону при прегледу жандарма обраћа се нарочита пажња и на то, да нема испупчене вене на листовима. Таквог кандидата, па ма он био иначе челичног здравља, лондонска полиција не прима, јер је утврђено, да ти људи нису у стању да издрже дуго стајање по улицама, што је за њихову службу неопходно.

Ни на овај телесни недостатак, као и на многе друге код нас се при прегледу не обраћа пажња, и онда није ни чудо што се на сваком кораку сретамо са жгољавим, слабуњавим, неиздржљивим и неугледним жандармима.

Треба усвојити као правило, да кандидати за жандармерију не могу бити нижи од 168 см. и да ширина прсију и тежина тела буде сразмерна овој величини, као што је то скоро свуда. Тај услов неће задавати велике тешкоће, када се зна да је код нас просечна висина 165 см.

У погледу старости налазимо да је наш законодавац правилно поставио као услов да кандидати не могу бити млађи од 25 ни старији од 35 година, јер су то године у којима кандидати могу испунити и остале погодбе, које смо напред поменули.

Овим смо завршили излагања о условима које наш законодавац поставља за пријам у жандармерију и изнели своје опаске у колико су ти услови правилни и потпуни, као и то, шта треба у интересу службе изнети и допунити.¹

Ово питање по важности својој заслужује најозбиљнију пажњу и ми се надамо да ће надлежни од своје стране учинити све што је потребно, да се у будуће пријам у жандармерију врши, практичније и са више обазривости и озбиљности. Без обзира на законске непотпуности, има могућности да се многе опаске о пријаму спроведу и пре законских измена нарочито у погледу начина регрутовања, писмености и здравља.

Наша жандармеријска школа

У чланцима „О пријаму жандарма у полицијску службу“ изнето је, на који се начин код нас врши рекрутовање жандарма за тако деликатну и тешку службу, као што је полицијска. Тамо се види да се наш жандармеријски кор попуњава махом оним младићима, који су остали у селу без имања или га задужили, те дошли у жандармерију да за неко време нађу себи склоништа или заштеде коју пару, како би по изласку из ње могли предузети други посао који би им будућност боље обезбедио, него тешка и одговорна, а слабо плаћена жандармеријска служба.

Да овакав жандармеријски кор не одговара потпуно својој задаћи, јасно је. А да се баш у његовом, као и у полицијском и државном интересу, морају у што краћем времену предузети корените реформе, није нам нарочито потребно доказивати, јер су сви меродавни фактори то одавно увидели.

Само са мало више воље, мало више заинтересованости, уз незнатне материјалне жртве, могло би се ово стање знатно поправити.

Ми се надамо, да се на то неће дуго чекати.

Да би се пак садање стање поправило и од оваквог елемента добио што бољи жандармеријски кадар, прошле године

¹ Само се по себи разуме, зашто нисмо нарочито нагласили, да при пријаму треба дати првенство, при другим једнаким условима, онима који знају какав стран језик и познају боље варош итд.

Управа Града Београда у споразуму са Командом полицијске жандармерије образовала је „Жандарску Школу“, у којој су до сад одржана четири течаја.

Циљ је школи да се жандарми, поред војних знања, детаљно упознају са својим полицијским дужностима.

Радам у школи руководио је командант жандармерије, а наставничко особље састављали су: два члана управе, три четна командира из жандармеријског батаљона и београдски приватни лекар г. Др. Љуб. Ненадовић.

У школи су до сад држана четири течаја, од којих су прва два трајала по 3, а друга два по 4 месеца.

У три течаја било је уписано 156 слушалаца — жандарма.

Од ових свршили су школу :

Са одличним успехом	16
„ врло добрим успехом	75
„ добрим успехом	55

10 слушалаца — жандарма — су отпуштени због слабог успеха и слабог здравља у току течаја.

За особито показани успех у школи, командант жандармерије унапредио је 3 каплара у чин титуларних поднаредника, а 5 редова у чин титуларних каплара.

Ово нарочито одликовање објављено је дневном наредбом целој жандармерији.

Испиту у првом течају присуствовали су: нарочити изасланик г. Министра Унутрашњих Дела, начелник г. Мил. Вујићић, поред Управника града Београда, Команданта жандармерије и сви наставници.

Пре неколико дана завршен је и IV-ти течај жандармеријске школе. У овом течају је било 40 слушалаца, од којих су свршили:

Са одличним успехом	3
„ врло добрим успехом	18
„ добрим успехом	12

а 7 су отпуштени и преведени.

Целокупни број који је прошао кроз школу износи: 196 жандарма.

Од 1-ог новембра отвара се V-ти течај.

На крају имамо да истакнемо један пример за похвалу.

Још док је био командант жандармерије потпуковник г. Јанко Вукасовић, умољен је београдски лекар г. Др. Љуб.

Ненадовић да ноћним стражарима и жандармима одржи неколико предавања из „Указивања прве помоћи на улици при несрећним случајевима“ и из „Хигијене.“ Г. Др. Ненадовић се са пуно готовости одазвао томе позиву. Кад је пак отворена жандармеријска школа, г. Др. Ненадовић се драговољно примио за наставника истих предмета, и ево већ 4 течаја где с нарочитом простом и очигледном методом, а великим успехом учи наше жандарме како ће се својим ближњим наћи у невољи.

Хвала му с наше стране!

С. С. Ш.

Шесетогодишњица аустријске жандармерије

Почетком ове године славила је аустријска жандармерија шесетогодишњицу свога установљења. Биће од интереса да овде изнесемо и неке податке о овој суседној нам полицијској војној установи.

Када је 1850 год. установљена, имала је 16 регименти са 18674 човека који су у њој служили свој рок, као и у осталим родовима војске и 2307 коња.

Од тога се времена према политичким приликама мењао и број људи и број регименти, а тако је исто било и с њиховим устројством и законима.

Најзнатније законске измене датирају им се из 1876 год. када су унели доста новина, које су и данас у важности, нарочито у погледу пријема жандарма у службу, у погледу полагања пријамних испита и испита за сваки виши чин и у погледу обвезе за четворогодишње службовање.

У свима командама њихових регимената они су установили инструктивне школе за њихове почетнике и установили су и нарочите курсеве за њихове старе службенике, који би желели да се спремају за шефове жандармеријских станица у земљи.

Да би ова прослава оставила трајнијих успомена код целе трупе они су им учинили извесна материјална побољшања у погледу плата и других додатака на стан и одело. Учињен је у том још и један приличан корак у побољшању њихове попутнине и других неких додатака, да је буџет државни за ову годину оптерећен једним вишком од 3.000.000 круна.

Они се надају, да ће за ову годину имати још каквих корисних новина за трупу, јер је још у прошлој години послата једна комисија од четири њихова чиновника, ради студирања жандармеријских устројстава у Швајцарској, Француској, Белгији и Немачкој.

Постојао је пројекат, да се ове године за њихову децу подигне и један заједнички дом.

Приликом овога јубилеја одликовано је за верну и одану службу 400 официра и 1540 жандарма.

О јубилеју су посветили симпатичне чланке скоро сви аустријски листови. Сваки је лист том приликом истицао тешку, заморну и разноврсну службу ове њихове најбоље трупе, која код њих од дугог времена ужива потпуно поверење грађанства.

Код таквог благодејања и таквог очинског старања за жандарме, ко би и могао помислити да они неће вршити дужност као што треба, и да неће својом ревносном и исправном службом задобити љубав својих старешина и грађанства.

Но ова година је значајна и за нашу жандармерију. *Равно је до ове године педесет година како је она установљена*, но о томе њеном педесетогодишњем јубилеју још ни речи није проговорено.

Ми жалимо што у овој значајној години за нашу жандармерију не можемо прибележити коју новину и које побољшање за нашу трупу. Жалимо, али не губимо наде да ће се то доцније поправити.

По нашем мишљењу јубилеј овај треба прославити мало и доцније јер је неопходно потребно да се чује и историја и развијање ове елите свију осталих трупа наше војске као што у осталом славе и сви остали пукови када доживе тај дан.

П о х в а љ е н т р у д

Командант жандармерије у Орлеану (Француска) издао је ову заповест: „4 августа ове године улетео је у цркву један полудео човек и, на запрепашћење присутних, попео се на звонару, свукао се го, и ножем у руци претио је свакоме, ко му се приближи.

„Извештен о овоме председник општине позвао је Бушера старешину жандарма да овога човека ухвате. Бушера с два жандарма одмах оде на место и затекне умоболног потпуно голог и још једнако разјареног с ножем у руци. Својом умешношћу Бушера успе да га ухвати и савлада без икакве несреће за себе а ни за болесника.

„Старешина Бушера и жандарми дали су у овој прилици доказа интеллигентности, умешности и храбрости; они су измирили суровост свога посла са осећајима човечности; као увек, у тешким приликама, они су свету дали пример пожртвовања за јавну безбедност.

„Командант жандармерије честита им и наређује да им се препис ове похвалнице преда.“

Тако у Француској, а како је код нас? Ево да наведемо два примера:

Прошле зиме неки непознати човек долазио је неколико пута у дућан Радована Јевтовића, бакалина преко пута „Лондона.“ Долазио је кад је дућан био затворен, и кад у њему никог није било, и из фијоке односио новац. Радован ово достави кварту теразијском, а кварт одреди поднаредника жандарма Јосиповића, да се сакрије у дућану, и да чека лопова. Јосиповић је ноћивао неколико ноћи у хладном дућану, јер није смео ложити да лопов не би осетио да неког има! Лопов није дошао. Једне ноћи није чувао стражу и лопов је долазио, узео паре и отишао. Улазио је на задња врата, закључао их, и отишао, не оставив никаква трага сем празне фијоке. Јосиповић је наставио стражарење, и једног празника, око пет сати по подне, ухвати лопова у дућану, на чекмеџету, доведе га у кварт, и лопов је крађу до ситница признао, и по ислеђењу предат је суду на осуду.

Шта мислите, шта је Јосиповић добио за ову ревносну службу? — Запаљење плућа. Одлежао је у болници једно пет наест дана, после добио месечно одсуство, и ено га и сад на служби. Он није добио никакву награду, никакво признање.

Редову жандармеријског пожаревачког одреда Николи Божовићу на дан 1-ог јуна ове године, приликом велике поплаве у селу Кусићу срезу рамском, спасавајући људе, чамац се изврне и с њим упадну у воду дубине 2½ до 3 метра — две женске и једно дете.

Присебношћу својом, а пошто је иначе био добар пли-

вач он је успео да из тако опасне бујице спасе све троје, и дете и бабу и жену, стављајући свакога часа и свој живот у опасност.

За ту показану кураж и пожртвовање, Божовић до сада није награђен ни јавном похвалницом, а једина ће му награда бити што ће ускоро изићи из службе, јер је после тога и сам тражио отпуст из службе.

Украдене панталоне

— С мађарског —

Велики пештански хотели обично се помињу кад који члан страног дипломатског кора или високе аристократије одседне у њима; а мањи хотели, нарочито они из унутрашњости, по томе, ако их који од познатих лопова удостоји својим посетама и — случајно одавде пође у полицију, разуме се у пратњи детектива.

Хотел „Зелени Венац“ нарочито је са те своје особине познат, а ту скоро баш због тога, што су отуд одвели детективи у полицију Бељу Вилденауера, човека импозантне и отмене спољашности, који је већ више пута уживао гостопримство пештанске, главњаче зване: „Кишфалудијево друштво“, — пот де гиеге пештанске главњаче — тако да је у овој прилици управник полиције са чуђењем предусрео Вилденауера: „А где сте ви тако дуго, ако Бога знате, г. Вилденауере?“

— Боловао сам од *колере*, одговори препредени зликовац („Колера“ на мађарском шатровачком језику значи *робије*).

Диван је план измислио тај препредењак, да без муке и зноја дође до „поштене зараде“. Обилазећи по утврђеном плану провинцијске хотеле, једног јутра, као елегантно обучени путник у дугачком капуту и чизмама, дође у хотел „Зелени Венац“ и најми засебну собу.

Не прође дуго а из собе *отмено*г путника разлеже се по целом хотелу страшна дрека и вика: „Где су ми панталоне?.. То је страшно!?!.. Нечувено!“

Сви се скупише. Али баш нико ништа о панталонама не зна. Долази: келнер, собарица, хотелијер; и нико ни појма

није имао о панталонама! Сироти хотелски чистач одела сав се пренеразио.

— Висиле су о ексеру пред вратима, тврдио је „отмени“ гост непрестано грдећи. Идем у полицију да пријавим... Сто му вера! Зар и тако што сме да се деси?

— Молим Вас, на то ће пренеражени хотелијер, набавићу Вам друге панталоне, само немојте викати.

— Лепо, лепо, али је у панталонама био и новчаник.... Срећом те нисам имао више од педесет и шест круна.

— Па добро, Ви ћете добити већ и ту накнаду, умирује га преплашени хотелијер.

Међутим тај се малер није десио Вилденауеру првипут код „Зеленог Венца.“ То му се исто десило још у више хотела у унутрашњости и наравно да је свуда добро прошао. Хотелијери су више волели, да на леп начин плате и „учињену крађу“, него да дође до полиције, па да и шира јавност о томе сазна.

Доцније се већ дознало, да је тај гост био познати Вилденауер, који је у дугачком капуту без панталона обилазио хотеле.

Свуда је добро прошао али је у хотелу „Зелени Венац“ заглавио. Хотел „Зелени Венац“ није много полагао на свој добар глас, јер му је газда, хвала Богу, и сад на робији. Ту нису помагале ни грдње ни вике, па ни елеганција, већ је одмах пријављен полицији, те је дошло чак и до претреса.

По свршеном суђењу, председник саопшти пресуду овом добричини речима :

— Добићете накнаду од осам месеци за нестале панталоне.

— Дакле, осуђујете ме, протестује Вилденауер, за ствар, која у истини и не постоји?!

— Ви се као шалите?

— Да, ако смем да приметим, убрза Вилденауер.

— Констатујем, одговара сад преседник озбиљно, да сем тих осам месеци добијате још и два дана у засебној ћелији с постом, за ту вашу духовитост.

Прикази

S. Ottolenghi — *Trattato di Polizia scientifica vol. I. Identificazione* стр. 484. *fisica, ocietà Editrice Liibraria. Roma, Milano, Napoli.* 1910 год.

После неумрлог Ломброза, као осниваоца научне полиције, тј. полиције, која би искористила сталне научне напретке биолошких и физичких наука, Др. Отоленги је један од највећих поборника на томе пољу у Италији.

И као професор судске медицине на римском универзитету и као Управитељ и оснивалац школе о научној полицији, он је постигао велики напредак и на пољу теоријском и на пољу практичном.

Док су се у образованом свету распростирали нови научни методи за идентификацију повратника, Италија је остала у позадини до 1902 године, али од те године после установљења школе од стране његове, Италија је толико коракнула, да је могла стати у ред са осталим народима а у некојим тачкама бити чак и испред њих. Захваљујући њему Италијански институт за научну полицију је данас на ступњу да може одговорити и највећим и најстрожијим захтевима науке и праксе.

Ово његово последње капитално дело, јединствено у својој врсти, није ништа друго, до дело, у којем су штампане његове седмогодишње лекције, које је држао у школи за научну полицију. Књига ће имати још једну свеску. Ова се прва бави о физичкој идентификацији, а друга ће говорити о идентификацији анамнестичкој и психичкој, о проналажењу, упознавању, преслушавању и о надзору на опасним класама као и о истраживању злочина.

У колико он својим идејама мисли да прокрчи примену у пракси види се из ових његових редова у предговору: „Али примена нових метода није ограничена само на централне и провинцијалне власти, већ се проширује сваког дана, као што и беше наша прва жеља, на сва административна надлештва јавне безбедности, а биће ускоро раширена и на жандармеријске станице, чија ја је команда са одушевљењем примила нове методе истраживања. И за то не мислим да претерујем ако верујем, да ће кроз најкраће време у сваком бироу јавне безбедности злочинац бити описан најбољим методама — на начин

да од њега остану неизгладљиви трагови у надлештву и у па-
мети чиновника“.

„Школа за научну полицију је као нека *криминална
клиника*“.

У овој првој свесци говори се: о анатомском описи-
вању свију делова тела у опште; о особеним знацима, тето-
вирању, аномалијама и деформацијама; о живим сликама, ра-
спознавању помоћу фотографије, о *распознавању лешина*; о
констатовању идентитета помоћу метода дактилоскопског и
антропометријског, и т. д.

Књига је украшена многобројним лепим сликама (371 ко-
мад), а износи 446 страна велике осмине. Стаје 14 лира.

Полицијским органима, који могу да читају на талијан-
ском језику најтоплије препоручујемо ово корисно дело.

Психологија гомила од Густава Ле Бона, превео Жив. Жи-
вановић, члан државног савета. Друго Издање. Београд. Из-
дање књижаре С. Б. Цвијановића.

Ово ваљано дело, које је пре 14 година првипут штам-
пано на српском језику, доживело је и друго *сасвим ново*
српско издање. Ово друго издање преведено је са 15-ог ориги-
налног, француског издања.

Ову књигу богату и ваљану по садржини, а елегантну по
својој спољашњој форми препоручујемо свима својим читао-
цима. Она је веома потребна и сваком полицијском чиновнику,
јер ће у њој наћи кључ, који ће му помоћи да боље разуме
свакидашње страсне изливе гомила, било у овом или оном
правцу, од смирене богомоље до бурнога збора или уличне
демонстрације, па до праве револуције.

Књига стаје 2-50 дин. и може се добити код издавачке
књижаре.

Pas u potražnoj službi — Вредни радник на полицијској књи-
жевности г. Милан Мицлер, старешина полиц. стражара у За-
гребу, дао је у штампу своје ново дело о *пасу у истражној
служби*. У овом делу биће потанко описано све што је по-
ребно знати, да се пас добро одгаји и извежба (дресира) за
онај задатак, који му господар намени. Нарочито ће бити пре-
гледно описано како се пас може потпуно извежбати и упо-
ребити: као чувар и бранитељ свога господара и његове имо-

вине; да изналази траг; да пронађе и открије злочинца, коњо-крадицу, кријумчара и како да их зауставља и т. д.

Ово дело, које је израђено по списима познатог стручњака Rob. Gersbach-а и расправама D-r H. Grosa, Melentjefa и др., препоручујемо полиц. чиновницима, а и свима љубитељима паса.

Књига ће изнети око 15 штампаних табака и коштаће за претплатнике 3.50 кр. Поруџбине се могу извршити и преко нашег уредништва.

Полицијски пси пред парламентарном комисијом

Приликом дебате о овогодишњем буџету у немачком парламенту била је дискусија и о полицијским псима. Почевши од министра унутрашњих дела и војног, сви су остали говорници са пуно похвалних речи, истицали стварну корисност од употребе полицијских паса у званичној полицијској служби нарочито у жандармерији. Том приликом помињани су невероватни успешни резултати, који су постизавани употребом лепо дресираних паса и у највећим злочинствима.

Но што је најинтересантније у овој ствари, јесте извештај финансијског парламентарног одбора, којим је пропратио нове позиције у буџету за установљење две школе за дресирање паса и за прављење нарочитих зграда за њихово борављење.

Финансијски одбор одредио је из своје средине нарочиту комисију, која је имала да се сама и лично увери о корисности паса за ту службу. Ради тога је пред њом и пред министром унутрашњих дела извршен испит и вежбање неколико таквих паса, у свима тачкама програма, у којима они могу показивати успех.

После таквог испита, и комисија и г. министар отишли су задовољни и са уверењем о истинитости свега онога, што се за способност паса пише и говори. Г. Министар је чак на лицу места похвалио труд полицијских чиновника на томе дресирању, и позвао их је да у томе правцу и даље греде на корист полицијске струке, додајући при томе и то да ће на томе путу свагда наилазити на његову потпору и одобравање.

Питање о полицијским псима, дакле, није више неко незбиљно питање, које само постоји, у теорији у фантастичном представљању полицијских шпортиста, већ је врло важно питање и на пољу практичном на коме се тек од сада очекују велики и корисни резултати.

Белешке

Нови кораци Друштва за заштиту животиња противу злостављања стоке — Друштво за заштиту животиња начинило је 10 комада великих емаљираних табли, у којима опомиње кочијаше и таљигаше, да не претоварују кола на узбрдицама и да не туку стоку том приликом. Даље им предочава казну, ако противно поступи и позива свакога грађанина да таквог нечовечног кочијаша достави првом позорнику.

Те ће табле бити кроз неки дан прикуцане на подножју најстрменитијих београдских улица, као што су: Кнез Михаилов Венац, Јаворска, Балканска, Поп-Лукина улица, Кнеза Милоша улица и т. д.

Тај корак друштвени је сваке хвале достојан, јер је крајње време да се престане једном са злостављањем невине стоке.

На полицијским органима лежи нарочита дужност да свом својом енергијом потпомогну овај оправдани корак друштвени.

Пензиони фонд нижих полицијских органа у Белгији — У Белгији је ове године установљен пензиони фонд за ниже

полицијске органе свију општина у земљи.

Пензију ову плаћа у ствари надлежна општина, али се овом централизацијом хтело, да се посао око тога изводи на једном месту и да се на тај начин помогне општинама у администрацији.

За ову ствар залагао се Савез њихових нижих полицијских чиновника, већ неколико година. Сада им је труд крунисан успехом и тим су скинули с дневног реда једно од највећих питања.

Осигуравање покућанства од пожара и крађе извршене на опасан начин — код немачких општинских чиновника — Централно удружење општинских чиновника усвојило је 1908. г. у Артони једногласно идеју о овоме осигурању.

Циљ је овога осигурања, да на најјевтинији начин осигура покретност од пожара, грома, гаса и других експлозивних материја, као и од крадљиваца — обијача. Осигурање је ово сведено на најмању цифру. Плаћа се годишње само 0.60 марака за осигурање покућанства од 1000 марака вредности.

Установа ова основана је на факту, да се такви пожари слабо дешавају код чиновничких кућа и да су штете мале при сваком таквом пожару.

Остали дохоци иду у корист удружења, што значи у корист свакога појединога члана удружења.

Оваква заједничка осигурања установили су још железнички чиновници у Прусској, хамбуршки државни чиновници, општин. чиновници у Саксонској, а у последње време и Савез немачких општинских и судских чиновника.

Ово је најбољи знак колико се чиновништво на страни стара, да на свакоме кораку олакша свој положај у материјалном погледу.

Промена униформе код будимпештанске полиције — Ове године је пештанска полиција добила нову униформу. Нашло се, да стара униформа није одговарала довољно традицији угарског народа, нити је била довољно укусна; за то су је заменили новом, која има те услове. У једном од идућих бројева донећемо слику угарских полицијских чиновника у новој униформи.

Школа за дресирање полицијских паса у Петрограду — У Петрограду је Друштво за неговоње полицијских паса, установило тромесечне курсеве за дресирање паса и за поучавање како се врши то дресирање.

Сваки, који би хтео да учествује на таквоме курсу, имао би да плати таксу од 50 рубаља за цео курс. Ако би хтео да тамо има и стан и храну,

платио би још 15 рубаља месечно.

На курсу се уче: анатомија и хигијена паса, чување, храњење и лечење њихово, особине и недостаци њихове расе, опште поуке о дресирању и свакодневном практичном раду под руковођењем искусних учитеља.

Пси се могу добити и купити у Друштву, а могу се и собом повести. Средња је цена тих тако дресираних паса од 50 до 90 рубаља.

По свршеном курсу дају се дипломе.

Реорганизација шпанске полиције — Шпанска полиција спрема велику реорганизацију и преображај у 1911 год., ако је какви догађаји не омету.

Идуће године почеће стално излазити један полицијски часопис с фотографијама и поучним садржајем за све редове чиновника у земљи. Лист ће бити модерно уређен и биће више теоријски но практичан. Сада постоје код њих 2—3 листа, који третирају полицијска питања, али по својој садржини немају велике вредности нити велику читалачку публику. Они се уређују на форму дневних листова, и садрже и друге ствари поред полицијских.

Мере против пијаница и беспосличара у Енглеској — Затвори у Енглеској тако су угодни да се у њима увек налази велики број пијаница и беспосличара, који више воле да због својих иступа одлеже у затвору него под ведрим небом. Да би се спречио велики прираштај тих скитница

и пијаница, заведена је једна мера не хумана, али врло корисна, јер је убрзо показала добар резултат. За те честе госте начињени су извесни покретни простори у виду кавеза, који су само на горњој страни покривени, а са свих страна заграђени гвозденим шипкама. Притвореника стрпају у такав кавез, па га онда помоћу нарочитих машина издигну на кров затвора који је водораван. Он је приморан да ту издржи казну или да прележи док се не отрезни. Било да им то „излагање“ није по вољи, било што управа казн. завода примењује казну у свако доба годишње и при ма каквој непогоди, тек је убрзо констатовано да је знатно опао број тих безвољних посетилаца затвора.

Једна полицијска свечаност у Лондону — Лондонски конштаблери (жандарми) приређују сваке године по једну свечаност у корист своје касе.

7 јуна ове године била им је 38-ма таква свечаност. Свечаност држе у Кристалној Палати, где се држе иначе најотменије и највеће друге свечаности. И ако време ове године није било лепо, дошло је ипак на свечаност 80.000 посетилаца.

Најбогатији лондонски грађани и многи други великодостојници шаљу знатне прилоге за ову свечаност у знак признања за њихову тешку и напорну службу.

Програм свечаности је тако исто врло богат. Ту се показују разни спортови, разне иг-

ре, касачке трке и т. д. с великим наградама.

Награда има у новцу и у врло скупоценим стварима. Програм испуњавају само конштаблери.

Биро салонских варалица — У стану некога Шчанткова у Кијеву — Русија, пронађен је биро салонских варалица. Нађено је преко 1000 адреса разних добротвора, маса печата разних универзитета, ухваћено је преко 400 спремљених писама за експедицију, у којима се тражи помоћ за сиромашне студенте — ђаке, затим чиновнике који су изгубили службу и најзад сиромашне и тешко оптерећене породице из нижег staleжа. По неким писмима добивен је одговор и помоћ, а обећано је и веће пожртвовање.

Животиње у служби злочинаца — Ту скоро је у Паризу извршен један покушај изнуђавања новца помоћу голубова писмоноша. Један богати трговац добио је писмо, у ком се од њега тражило да положи 4000 франака, ако не жели да му се изнесу на јавност нека прљави дела, што их је починио. О самоме начину, на који би требало да новац положи, речено му је у писму, да ће још у току идућег дана добити један сандук у коме ће бити четири голуба. Сваком голубу имао би он да причврсти, испод крила, по једну банкноту од 1000 франака, па онда да их пусти. И заиста голубови су дошли, али их трговац предаде полицији, којој испаде за руком да пронађе њиховог сопственика.

Другом једном приликом у-

хваћен је један женски злочинац, који је пустио да за њу ради змија. Кармилет, богати париски трговац, имађаше неког трговачког посла код овог злочинца — сад госпођице Штилце. У току разговора остави он на сто свој шешир, рукавице и добро набијени бележник. Кад већ хтеде да пође, опази једну змију како се склупчала на његовом шеширу а и на поду их је гмизало још неколико. То је толико уплашило Кармилета да је ужаснут појурио напоље. На срећу, на степеницама, паде му на памет, да он, као прави кавалер не треба да остави једну слабу даму у опасности и врати се натраг. Кад тамо, а оно госпођици Штилц не само да се ништа није десило, већ ју је затекао где пакује змије у једну кутију. Што се тиче самог бележника, он је већ био склоњен на сигурно место. Разуме се, да се ту и полиција напослетку умешала.

Па и добро обучени псинису злочинцима на одмет. Тако је скоро у Пешти један злочинац у друштву с једним малим псетанцем покрао једног јувелира. Док је он са господарем радње прегледао разне драгоцености у споредним одељењима, дотле је псетанце било остало само у дућану. Пошто је господин са псетанцем отишао, примети јувелир да му нема неких ствари из дућана. Истрагом се доцније доказало

да је мало псетанце било обучено да гута драго камење, и да је ову крађу оно и учинило.

Један простосрдачан затвор — Друга места, други обичаји. Острво Сарк, најпријатније острво у Каналу има један скроман затвор од две ћелије. Тешки злочинци су на острву непознати а изабрани полицајац нема скоро никаква права. Затвор је само форме ради.

Кад је пре неколико година требало затвор употребити показало се, да је брава од рђе сва изедена; морали су је прво сломити, па тек онда, да отворе врата. Кад су врата отворена, уведен је био притвореник, који је ту преноћио код отворених врата и не покушав да бежи. Другом једном приликом буде једна служавка кажњена са три дана затвора за крађу неког одела. Али је њу сам изглед затвора толико уплашио, да се и сама власт на њу сажалила и с пуно пажње оставила отворена апсанска врата. Девојка је седела на прагу а сажаливе жене долазиле су да је теше.

Прича се још један случај о једноме старом човеку, који је био кажњен што је напустио своју жену и децу. Њему буде заповеђено, да оде до затвора и да тамо чека долазак полиције. Он је то и учинио, седео пред апсанским вратима док се она нису отворила и њега пропустила!